

Gordana Sobota Matejčić

Ministarstvo kulture – Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Rijeci

Pala *Sveti razgovor* iz Baške

Izvorni znanstveni rad – *Original scientific paper*

Predan 15. 9. 2008. – Prihvaćen 15. 11. 2008.

UDK: 726.591:75(497.5 Baška)

Sažetak

U Baški na Krku u Župnoj crkvi Sv. Trojstva, na oltaru sv. Ivana Krstitelja nalazi se pala renesansnih osobina s prikazom Svetog razgovora. Potječe s glavnog oltara stare bašćanske Župne crkve sv. Ivana Krstitelja. Autorica temeljem komparativne analize sa slikom Bogorodice s Djetetom i anđelima iz Crkve sv. Frane u Komrčaru palu pripisuje Juanu Boschettusu i datira je oko 1520. g. Na slici razabire do sada nepoznate karakteristike slikareva načina rada a to je ugledanje na venecijansko

slikarstvo usvojeno preko poliptiha Vivarinijevih u Kamporu, te Carpaccieva poliptiha u Zadru. Boschettusu pripisuje i središnje polje predele poliptiha Vittore Crivellija, naslikanog za Crkvu sv. Franje u Monte Santu u Markama, Italija. Ujedno zaključuje kako je Boschettus prije dolaska u naše krajeve osnovnu slikarsku naobrazbu stekao upravo u radionici Vittore Crivellija.

Ključne riječi: *slikarstvo, renesansa, 16. st., Juan Boschettus, otok Krk, Baška*

U Baški na otoku Krku, u sjevernoj lađi Župne crkve Sv. Trojstva, na oltaru sv. Ivana Krstitelja nalazi se pala renesansnih značajki s prikazom Svetog razgovora. Vertikalnog je formata s trapezoidnim zaključkom, visoka 215, široka 150 cm, rađena tehnikom tempere i ulja na drvu. Izvorno je krasila glavni oltar stare bašćanske Župne crkve sv. Ivana Krstitelja. Premještena je nakon što je u 18. stoljeću sagrađena i posvećena nova župna crkva unutar današnje Baške uz more, a stari kaštel i Sv. Ivan Krstitelj s vremenom opustjeli i propali.¹ Prilikom postavljanja u novi retabl skraćena je duž donjega horizontalnog brida. Restaurirana je 1967./68. godine u Restauratorskom ateljeu nekadašnje JAZU u Zagrebu.²

Podno ciborija u središnjoj vertikalnoj osi na povišenom kamenom prijestolju sjedi Bogorodica s Djetetom u krilu, okružena svecima i anđelima. Bogorodica ima izduljeno usko lice rumenih obraza, tamne oči, pravilan nos, mala srolika usta i dugu niz leđa spuštenu svijetlosmeđu kosu nježnih uvojaka. Sjela je zaogrnut crnomodrim plaštem kojega se skutevi na koljenima preklapaju, gotovo posve joj prekrivši noge. Odjevena je u dugu crvenu haljinu ispod prsiju stegnuta bijelim pojasom, dugih uskih rukava od zelenog brokata. Rukav i zašiljeni vratni izrez haljine porubljeni su širokom zlatnom trakom. Bjeličasto prozirna koprena prekriva joj glavu i povrh plašta rahlo obavija ramena. Haljina se pak u dodiru s podnožjem bogato nabire skrivajući joj stopala. Krupno nago Dijete, a sitne glave s kratkom kovrčavom svijetlosmeđom kosom, vrata i zapešća ukrašena koraljnom

niskom, sjedi na njezinu desnom koljenu. Živahno se prigrblje zakrenuto udesno, blagoslivljajući podignutom desnom rukom. Bogorodica ga s obje ruke podržava. Tijelom prateći Djetetovu gestu, nagnuvši glavu, blago se zakreće udesno. Netom odignuvši pogled, iskosa ga upućuje promatraču. Kraj njezinih nogu na podnožju prijestolja s obje strane sjedi leđima okrenut po jedan nagi putto i svira. Lijevi lutnju, desni, malo krupniji, liru *da braccio*. Oba imaju kovrčavu svijetlosmeđu kosu i kratka krila s jarkocrvenim završecima pera. Uz prijestolje tijesno stoje, formirajući polukrug, lijevo sv. Petar i sv. Jerolim, desno sv. Ivan Evanđelist i sv. Pavao. Sv. Petar je u tamnomodroj halji, zaogrnut oker plaštem, podignutih ruku u visini prsiju drži ključeve i knjigu. Donji rub Gospina plašta i rub vratnog izreza halje sv. Petra krasi srebrni vez nalik stiliziranom pismu. Sv. Jerolim, u crvenoj kardinalskoj odori sa šeširom, na lijevoj ruci a poduprijevši desnom nosi oveći model crkve. Mladoliki sv. Ivan Evanđelist s frizurom i kapom renesansnog momka, u bež bluzi i crnom plaštu, u desnoj podignutoj ruci drži pero za pisanje, u lijevoj knjigu. Sv. Pavao, jedini okrenut leđima prijestolju, u tamnomodroj halji i crvenom plaštu, desnom rukom drži uvis podignuti mač, a lijevom knjigu. Sprijeda u prvom planu sučelice kleče ruku sklopljenih na molitvu sv. Ivan Krstitelj i sv. Gaudencije. Sv. Ivan je u tunici od kostrijeti, golih ruku i potkoljenica, u sandalama, pridržava dugački križ oko kojeg se povija traka s natpisom *Ecce Agnus Dei*. Sv. Gaudencije prikazan je kao starac duge sijede kose i brade, u smeđoj halji,

Juan Boschetus, Sveti ragovor, Župna crkva Sv. Trojstva, Baška (foto: D. Krizmanić)
Juan Boschetus, Holy Conversation, Parish church of Holy Trinity, Baška

zaogrnut tamnozelenim plaštem. Pred njim se nalazi zlatna posuda iz koje migolji klupko zmija.³ Sasvim sprijeda u sredini naslikana je raskošna vaza, srebrna s tirkiznim i zlatnim akantom, puna bijelih otvorenih ruža. U gornjem dijelu slike, tik uz svod, pridržavajući crveni baldahin nad Gospom, lebde dva mladolika anđela. Odjeveni su u tamnozeleno odjevu uzvijorenih kratkih rukava i smeđe halje skutova omotanih oko nogu. Snažna uzdignuta krila također imaju jarkocrvena pera. Uokolo glava svijuju protagonista, izuzev gornjih anđela, svjetluca tanka bjeličasta aureola. Iza Bogorodice, prebačeno preko prečke središnjeg luka ciborija spušta se počasno ruho, crnomodro s crvenim bridom. Na prečki desnog luka počivaju

dvije lastavice, simbol Kristova Utjelovljenja. Straga u daljini pruža se krajolik sivih planinskih vrhova, koji izranjaju iz sumaglice obasjani prvim zrakama jutarnjeg sunca. Ozračje iznad postupno tamni i prerasta u noć.

O pali je pisano u više navrata. Prva stručna zapažanja i analize javljaju se krajem 19. stoljeća. U izvješću s terena u Baški 1899. godine konzervator Wilhelm Anton Neumann uz osnovni opis i natuknice o porijeklu pale iz stare Župne crkve sv. Ivana Krstitelja navodi kako je riječ o djelu Vivarinijevih.⁴ Artur Schneider 1932. godine kao mogućeg autora spominje Marca Marzialu.⁵ Podrobnije palu uz fotografiju objavljuje 1937. godine Dorothea Westphal u članku Malo

Juan Boschetus, *Sveti ragovor*, detalj, Župna crkva Sv. Trojstva, Baška (foto: D. Krizmanić)

Juan Boschetus, Holy Conversation, detail, Parish church of Holy Trinity, Baška

Juan Boschetus, *Bogorodica s Djetetom i anđelima*, Župni ured Uznesenja BDM, Rab (foto: D. Krizmanić)

Juan Boschetus, Madonna and Child, Parish office of the Church of the Assumption, Rab

poznata slikarska djela XIV–XVIII stoljeća u Dalmaciji.⁶ Ona se odmiče od prethodnih dviju atribucija, te kaže da je pala djelo domaćeg majstora. Ispod fotografije čak piše »Krčki majstor XVI. st.«. U oblikovanju prijestolja prepoznaje mletačke uzore, svirajući anđeli, vaza i lastavice podsjećaju je na Carpaccia, oblikovanje baldahina i lebdeći anđeli na lombardske majstore, a lik Djeteta pak na djelo Filippa Mazzole. Datira je oko 1530. godine. Kasnije objavljeni tekstovi uglavnom se oslanjaju o već napisano.⁷ U novije doba Mihovil Bolonić i Ivan Žic-Rokov uz Marzialu donose i lokalnu predaju o samom Andrei Mantegni.⁸

Sačuvalo se i nekoliko zapisa iz 16. i 17. stoljeća. Najstariji je iz vizitacije krčkoga biskupa Petra Bemba iz 1565. godine.⁹ Revno obilazeći sve otočke crkve i kapele pale svrstava i vrednuje skalom izraza »vetustissima, vetusta, satis bona, bona, pulchra«. Zašavši 30. listopada 1565. godine. u Crkvu sv. Ivana Krstitelja za sliku s glavnog oltara bilježi »pulche-

rima pala«. Augustin Valier 1579. godine slično piše »pala honorifica«. ¹⁰ Za razliku od odmjerena i štura zapisa Mihovila Priulija 1603. godine, svega »oltar je dostojno ukrašen«, ¹¹ u vizitaciji biskupa Stjepana Davida iz 1685. godine nalazi se detaljan opis oltara i pale.¹² Uz osnovnu ikonografsku identifikaciju likova doznajemo da se pred njom nalazilo pozlačeno svetohranište s oslikanim vratašcima – motiv Krista s anđelima, te kipićem sv. Ivana Krstitelja na vrhu. Palu pak nadvisuje pozlačeni vijenac s drvenom nišom unutar koje je smješten kipić Uskršnjeg Jaganjca.¹³

Uz glavni oltar sv. Ivana Krstitelja bila je vezana istoimena bratovština, ekonomski najjača i članstvom najbrojnija bratovština Baške ondašnjeg doba.¹⁴ Navodno su gotovo svi Baščani bili učlanjeni.¹⁵ Komu su povjerali izradu pale?

Ako se usredotočimo se na likove Bogorodice i Djeteta, te putta svirača, trag vodi na obližnji otok, pogledom dohvatljiv sa zidina kaštela, od Baške udaljen svega neko-

Antonio i Bartolomeo Vivarini, Poliptih sv. Bernardina, Samostanska crkva sv. Bernardina, Kampo (foto: D. Krizmanić)

Antonio i Bartolomeo Vivarini, Saint Bernardine Polyptych, Monastery church of St Bernardine, Kampo

liko sati jedrenja. Vodi na Rab. U Župnom uredu u gradu Rabu čuva se omanja slika porijeklom iz Crkve sv. Frane u Komrčaru. Prikazuje Bogorodicu s Djetetom u krilu kako sjedi na niskom kamenom tronu, a pred počasnim ruhom kojeg pridržavaju dva mala anđela. Sličnost je nedvojbeno u cijelom nizu detalja. Na istovjetan način postavljena je Bogorodičina glava s karakterističnim pogledom iskosa, oblikovan uski pomalo plitki nos, sjenčen pregib između usana i brade, te pregib malog podbratka, rumenjeni obrazi. Vratni izrez haljine porubljen je istom širom zlatnom trakom, na isti je način pod vratom nabrana bjeličasta koprena. Desna nožica Krista iz Raba zrcalni je preslik lijeve nožice putta s lutnjom na bašćanskoj slici. Frizura s visokim zaliscima jednaka je kod putta koji sviraju na bašćanskoj i anđela koji podržavaju brokat na rapskoj slici. A i karakteristični plamteće crveni vršci pera jednaki su kod sviju anđela. Autor rapske slike nam je poznat jer se na njoj uz godinu 1526. potpisao. Riječ je o slikaru Juanu Boschetusu. Na temelju komparativne analize mislim da je upravo on naslikao bašćansku palu.

Do danas nam nije poznato kada se točno i odakle taj porijeklom španjolski slikar doselio u naše krajeve. Najranije što znamo jest da je krajem 15. st. boravio u Šibeniku i Zadru.¹⁶ Sačuvani dokument iz šibenskog arhiva navodi 28. lipnja 1494. godine Ivana pokojnog Mateja Boscheta, građanina Šibenika i tada stanovnika Zadra, kako daje neku punomoć.¹⁷ Kraj grada Raba, u Komrčaru, u Crkvi sv. Frane 1515. godine postavlja ženi, sebi i potomcima nadgrobnu ploču, pritom se nazivajući *pictor hispanus*.¹⁸ U gradu Hvaru se 1522. godine obvezuje restaurirati neko oslikano raspelo,¹⁹ a već sljedeće godine u istome gradu za Crkvu Svetog Duha potpisuje palu *Silazak Svetoga Duha*.²⁰ 1526. godine naslikao je spomenu tu rapsku sliku *Bogorodica s Djetetom*. Pripisuju mu se još *Oplakivanje Krista iz Hvarske katedrale*,²¹ *Mrtvi Krist između dvaju anđela*, *Bogorodice i sv. Ivana Evanđelista* te *Iskušenje sv. Antuna Opata* iz Crkve sv. Jere u Splitu.²²

Dosadašnja istraživanja iznjedrila su zaključke kako je taj slikar najvjerojatnije veći dio životnoga i radnoga vijeka proveo kod nas, u starosti se skrasivši s obitelji u Rabu. Njegov dolazak u Dalmaciju poklapa se s gašenjem domaće slikarske škole i pojačanom potrebom za stranim

Vittore Carpaccio, Sv. Petar, detalj poliptiha, SICU, Zadar (foto: HRZ Zadar)

Vittore Carpaccio, St Peter, detail of the polyptych, SICU, Zadar

Vittore Carpaccio, Sv. Pavao, detalj poliptiha, SICU, Zadar, foto HRZ Zadar

Vittore Carpaccio, St Paul, detail of the polyptych, SICU, Zadar

umjetnicima. U slikarskom izričaju, premda nevještom u oblikovanju kompozicije i likova, prepoznati su utjecaji padovanske slikarske škole, preneseni u naše krajeve preko djela Čulinovića i Crivellija.²³ Pretpostavlja se da se možda u radu služio i predloščima sjevernjačkoga porijekla.²⁴

Za razliku od preostalih poznatih Boschetusovih djela na baščanskoj se pali očituje dominantan utjecaj venecijanskog slikarstva. Bez obzira na nevješto oblikovane likove, »gužvu« podno ciborija i omaške u perspektivi, kompozicija je ipak na tragu venecijanskih obrazaca, koje uvodi Giovanni Bellini oko 1470. godine. Shvatio je i ključ za stvaranje iluzije da se ovaj nebeski prizor odvija u stvari odmah tu, s druge strane menze. Arhitektura na slici naslikana je da se vizualno stopi s onom izvornog retabla, meka i topla svjetlost frontalno pada, što i dolikuje pali glavnoga oltara, a možda doista, kako je već primijetila Dorothea Westphal, i sam naslikani pejzaž podsjeća na ogoljele vrhove i otoke u neposrednoj blizini.²⁵ Unatoč hijerarhijski zadanoj i statičnoj kompoziciji potrudio se unijeti živost, izrazivši je pokrenutim dječjim likovima. Nesigurnost u kreiranju likova riješio je oponašajući kvalitetne majstore. I to promatrajući slike iz okoline. Poliptisi Vivarinijevih već se nalaze u Sv. Bernardinu u Kamporu te u Sv. Andriji u Rabu.²⁶ Za vrijeme boravka u Zadru imao je priliku vi-

djeti nov Carpacciov poliptih u Katedrali.²⁷ Nema sumnje da je fizionomija lica sv. Jerolima nastala po uzoru na lice sv. Jerolima s poliptiha u Kamporu, a glave sv. Petra i sv. Pavla po uzoru na iste Carpacciove svece u Zadru. Nabor haljine sv. Petra sa srebrnim vezom koji nalikuje natpisu detalj je koji se nalazi kod sv. Petra u Kamporu, samo što tamo doista teku slova. U dječjim likovima naslućuje se i u ovom slučaju ponešto od »padovanskog« naglašavanja plasticiteta. Čini se da se kao slikar formirao u hodu, putujući i promatranjem prikupljajući iskustva, koja bi onda interpretirao kako je znao i mogao. Petar Bembo u vizitaciji 1565. godine spominje impresivnu količinu slika na Krku, ako »pala pulcherima« znači novu i raskošnu oltarnu sliku. Susjedni je Vrbnik imao upravo tri takve, da ne nabrajam dalje, a situacija je bila slična diljem naše obale. Malo ih se sačuvalo do danas, stoga je teško reći gdje je i što je slikar usvajao. Nije isključeno da je Boschetus vidio i Carpacciove pale iz Kopra (1516.) i Pirana (1517.), te po uzoru na njih osmislio baščansku kompoziciju.

Listajući monografiju Vittorea Crivellija, pažnju mi je privukla jedna mala slika, središnje polje predele poliptiha naslikanog za Crkvu sv. Franje u mjestu Monte Santo u pokrajini Marke.²⁸ Slika prikazuje *Posljednju večeru*.²⁹ Likovi apostola neobično podsjećaju na Boschetusove apostole na pali *Sila-*

Juan Boschetus, Silazak Svetoga Duha, Crkva Svetog Duha, Hvar (foto: Ž. Bačić)

Juan Boschetus, Descent of the Holy Ghost, Church of the Holy Ghost, Hvar

zak Svetoga Duha. Identične su impostacije glava, frizure, ruke, pregibi plašteva, pa čak i pojedine crte lica. Središnje polje poliptiha prikazuje Bogorodicu na tronu s Djetetom u krilu, a ruže iz ružarija u pozadini istovjetne su bijelim rascvjetanim ružama na baščanskoj pali. Nameće se pretpostavka da ih je u sklopu Crivellijeve radionice naslikao upravo Boschetus.³⁰ Poliptih se prema sačuvanom ugovoru datira u 1491. godinu, dakle u vrijeme kada se majstor Vittore već preselio iz Zadra u Marke. Možda je Boschetus prije dolaska u Zadar i Šibenik boravio upravo u Markama, u Femu, te u radionici Vitorrea Crivellija stekao prvu slikarsku naobrazbu, pa nakon toga došao u naše krajeve. Time bi dominantan Crivellijev utjecaj što su ga stariji kolege prepoznali ustvari bio ishodišni, a ne prihvaćen kopiranjem gotovih djela koje je slikar ostavio za sobom u Dalmaciji.³¹

Crkva sv. Ivana Krstitelja bila je jednobrodna, prvotno romanička građevina sa zvonikom na pročelju. U 16. stoljeću preuređuje se svetište, te dobiva pravokutni tloris.³² U podu lađe sačuvana je nadgrobna ploča, jedina, s uklesanom 1517. godinom i natpisom koji govori kako je riječ o grobnici Nikole Žuvanića iz Baške i njegovih potomaka.³³ Nikola Žuvanić svjetovno je lice, ugledan i imućan mještanin.³⁴ Poznata je činjenica kako je ukop u podu crkve rezultat stanovite zasluge, čast, koja se najčešće stječe ulaganjem vlastitih novčanih sredstava, za života ili oporučno, u projekte izgradnje, obnove ili opremanja crkve. U Baški o glavnome oltaru, kako je već rečeno, brine bratovština. No ponekad se može desiti da ugledni pojedinac ili obitelj unutar bratovštinskog projekta opreme oltara sudjeluje većim dijelom vlastitih novčanih sredstava, a da pritom ne ostane nikakav pisani trag, nego donator biva pokopan u neposrednoj blizini oltara koji je opremio.³⁵ Nije li možda ovdje o tome riječ? Ploča Nikole Žuvanića nalikuje Boschetusovoj, djeluje kao njezina pojednostavljena verzija. Nastala je samo dvije godine kasnije. Zvuči zanimljivom pretpostavka da su oko te 1517. godine možda svi skupa stupili u kontakt i da se negdje upravo u

Juan Boschetus, Posljednja večera, središnje polje predele poliptiha naslikanog za Crkvu sv. Franje, Monte Santo, danas ubikacija nepoznata (izvor: S. Papetti, Vittore Crivelli e la pittura del suo tempo nel Fermano, Milano 1997.)

Juan Boschetus, The Last Supper, predella of the Polyptych, central field, once at the Church of St Francis in Monte Santo (source: S. Papetti, Vittore Crivelli e la pittura del suo tempo nel Fermano, Milano 1997)

to vrijeme sklopio posao. Dorothea Westphal palu datira oko 1530. godine³⁶ U svjetlu tih novih podataka možda bi se datacija mogla spustiti za jedno desetljeće i reći kako je bašćanska pala nastala prije rapske slike.

Do Raba je doista bilo lako odjedriti, u svakom slučaju praktičnije nego do Venecije. Čini se da su bratimi dobro obavili posao angažiravši Juana Boscheta i da se ova »prelijepa

pala«, na opće zadovoljstvo naručilaca, vjernika i klera, izvrsno uklopila u maleni jednobrodni prostor Sv. Ivana Krstitelja. Što se slikara tiče, otkriva nam jedan posve nov i nepoznat način rada, te je njegovo, koliko nam je do danas poznato, ponajbolje djelo. Ako sagledamo *corpus* renesansnih slika hrvatskog dijela istočne obale Jadrana, bašćanska pala jedna je od svega nekoliko sačuvanih *sacri conversazione*.³⁷

Bilješke

- 1 Crkva i ostaci kaštela još uvijek postoje, iznad današnje Baške, kojih stotinjak metara uzbrdo u pravcu sjeveroistoka, na omanjoj zaravni s koje puca veličanstven pogled na okolni arhipelag i bašćansku dolinu. Uz crkvu se nalazi mjesno groblje.
- 2 Restaurator Ivo Lončarić – dosje br. 4/67, 1–3.
- 3 Fra Anđelko Badurina misli da je riječ o sv. Gaudenciju u poznim godinama, kada se nakon biskupovanja u Osoru povukao u isposništvu u kamaldoleški samostan u Italiji.
- 4 WILHELM ANTON NEUMANN, Bericht über die im Jahre 1899 ausgeführte Reise in Dalmatien – Besca, u: *Mittheilungen der K.K. Central-Commission*, XXV (1899.), 196, 197.
- 5 ARTUR SCHNEIDER, Izvještaj o proučavanju i snimanju umjetničkih spomenika na otoku Krku 1933., u: *Ljetopis JAZU 1932/33*, svezak 46 (1934.), 125, 128.
- 6 DOROTHEA WESTPHAL, Malo poznata slikarska djela XIV do XVIII stoljeća u Dalmaciji, u: *Rad JAZU*, knjiga 258 (1937.), 50–52.
- 7 BRUNO BULIĆ, Kroz otok Krk, u: *Bulletin Instituta za likovne umjetnosti JAZU*, XIII, 1–3 (1965.), 214.
- 8 MIHOVIL BOLONIĆ – IVAN ŽIC ROKOV, Baška, u: *Otok Krk kroz vjekove*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1977., 388.
- 9 PETAR BEMBO, *Visitatio ecclesiarum et capellarum totius insulae Veglae facta ab illustrissimo domino P. Bembo episcopo Veglensi a anno 1565*, Arhiv HAZU, II c 43.
- 10 AUGUSTIN VALIER, Archivio segreto Vaticano, *Visitatio Apostolica Istriae et Dalmatiae a. 1579. (d. Veglensis)*
- 11 MICHELE PRIULI, Archivio segreto Vaticano, *Visitatio Apostolica Dalmatiae a. 1603. (d. Veglensis)*
- 12 STJEPAN DAVID, Arhiv krčke biskupije, *Pastirski pohodi II*, Vizitacija 1685. g.
- 13 (Na margini: Altar Mag[ior]e)
- »Visto l'Altare Maggiore intitolato San Giovanni Batt[is]tta che per quello dissero il Re[veren]do Pre Nicolò Zubranich Piovano et gl' altri Preti più vecchi è consecrato, vi è in mezzo il Tabernacolo col S[antiss]mo Sacramento di mediocre grandezza lavorato et tutto dorato, con la pittura alla porticella dimostrante l'effigie di Christo parso(?) sostenuto da un' Angelo, et in cima la Statuetta di S. Gio. Batta. La Palla dell' Altare è in pittura in tanta(?), in mezzo vi è la B[eata] V[ergine] col Bambino in braccio dalla parte destra app[ress] o San Gir[ola]mo et San Pietro, et sotto poi San Gio. Batta Confalone del Castello in atto d'oratione, dalla parte sinistra San Gio. Ap[ost]olo, et San Paolo Ap[ost]olo con La spada in mano. Le Cornici indorate et l' Agnello Pasquale di sopra nel nicchio di legno.«
Prijepis: Nenad Labus.
- 14 Prijepis rukopisa O. Vladislava Brusića – Arhiv župe u Baški: »Bratovština sv. Ivana Krstitelja je imala svoje sjelo u staroj župnoj crkvi, na glavnom oltaru. Prvi i najstariji članovi bili su svi svećenici Kaptola. Zatim se je proširilo i na vjernike. Oni su uzeli na sebe dužnost uzdržavati crkvu i oltar, kasnije druge oltare. Svake godine birali su dva prokuratora ili gaštalda, koji su upravljali imovinom, skupljali doprinose i resili crkvu. Prihod je bio redovito 200 dukata. Crkva je imala pravo i na dvije četvrtine desetine, što ih je davao narod. Jedna četvrtina je išla svećenstvu, a jedna biskupu u Krku.« Dokument mi je ustupila kolegica Katica Brusić, te joj ovom prilikom zahvaljujem.
- 15 MIHOVIL BOLONIĆ, Bratovština sv. Ivana Krstitelja u Vrbniku – Kapari (1323.–1973.) i druge bratovštine na otoku Krku, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1975., 28.
- 16 PETAR KOLENDIĆ, Slikar Juraj Čulinović u Šibeniku, u: *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, XLIII (1920.), 129.
- 17 KRUNO PRIJATELJ, Dodatak Juanu Boschetu, u: *Zbornik za umjetnostno zgodovino*, Nova vrsta XIII (1977.), 209–213.
- 18 MIJAT SABLJAR, Arhiv Uprave za zaštitu kulturne baštine u Zagrebu, Putopisna bilježnica 4, 30; IVAN KUKULJEVIĆ SAKCINSKI, Slovník umjetnikah jugoslavenskih, Zagreb, 1858., 39.
- 19 CVITO FISKOVIĆ, Hvarska katedrala, Split, Čakavski sabor, 1976., 181.
- 20 GRGA NOVAK, Hvar, Beograd, 1924., 197.; KRUNO PRIJATELJ, Prilog poznavanju zadarskog i šibenskog slikarstva XV stoljeća /Marginalija uz tri šibenska poliptiha, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 8 (1954.), 80–81; ISTI, Španjolski slikar Juan Boscheta na Hvaru, u: *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, VI–VII (1960.), 483–487.

- 21
KRUNO PRIJATELJ, Španjolski slikar Juan Boschetus na Hvaru, u: *Radovi Instituta JAZU u Zadru, VI–VII* (1960.), 483–487.
- 22
KRUNO PRIJATELJ (bilj. 17), 209–213.
- 23
KRUNO PRIJATELJ (bilj. 17), 209–213.
- 24
RADOSLAV TOMIĆ, Renesansno razdoblje, u: *Splitska slikarska baština / Splitski slikarski krug u doba mletačke vladavine*, Matica Hrvatska, Zagreb, 2002., 33–37.
- 25
DOROTHEA WESTPHAL (bilj. 6), 50.
- 26
Poliptih sv. Bernardina, Antonio i Bartolomeo Vivarini 1458. godine, poliptih kod časnih sestara benediktinki u Sv. Andriji, Bartolomeo Vivarini 1485. godine (danas u Bostonu).
- 27
IVO PETRICIOLI, Problem datiranja Carpacciova poliptiha, u: *Umjetnička baština Zadra*, Matica Hrvatska, Zagreb, 2005., 207–216.
- 28
STEFANO PAPETTI, Vittore Crivelli e la pittura del suo tempo nel Fermano, Federico Motta Editore, Milano, 1997., 241–245, Tav. LXXX.
- 29
Atribuirao ju je RAIMOND VAN MARLE u: *The Development of the Italian Schools of Painting, XVIII*, The Hague, 1934–1936, 85. Slika se nekoć nalazila u kolekciji Spiridon u Parizu, nakon čega je neko vrijeme bila u Berlinu, a danas joj se gubi trag. Poliptih je razdijeljen između Cambridgea, New Yorka, Oxforda i Englewooda.
- 30
Posljednju večeru samostalno, a ruže samo kao detalj.
- 31
RADOSLAV TOMIĆ (bilj. 24), 37: »Možda se na Boschetuosvim slikama mogu najjasnije prepoznati utjecaji Vittorea Crivellija.«
- 32
MARIJAN BRADANOVIĆ, Arhitektura i urbanizam renesanse na otoku Krku, Doktorski rad, Knjiga II, Katalog, Zadar 2007., 316.
- 33
·M·CCCCCXVII SEPVLTVRA D^E MAISTRO NICH OLO 3VVANIH DE BESCHA EDE SVI EREDI.
- 34
VJEKOSLAV ŠTEFANIĆ, Fragment glagoljske notarske knjige Ivana Mantakovića, Bašćanskog notara, iz godine 1526. i 1527., u: *Vjesnik Kraljevskog državnog arhiva u Zagrebu za god 1934*, Zagreb, 1933.
- 35
PETER HUMPFREY, *The Altarpiece in Renaissance Venice*, Yale University Press, New Haven and London, 1993., 114.
- 36
DOROTHEA WESTPHAL (bilj. 6), 52.
- 37
Bartolomeo Vivarini, *Sacra conversazione*, 1475. godine, Veli Lošinj; Nikola Božidarević, *Pala Đorđić*, 1513. godine, Dubrovnik; Francesco Bissolo, *Bogorodica sa svecima i donatorom Dobrićem Dobrićevićem*, 1516. g., Lastovo; Lorenzo Luzzo, *Bogorodica sa sv. Sebastijanom i sv. Rokom*, prva desetljeća 16. stoljeća, Trogir; Bernardino Licinio, *Sacra conversazione*, 1531., Krk; Natalino da Murano, *Sacra conversazione*, četvrto desetljeće 16. stoljeća, Lopud; Francesco da Santacroce, *Sacra conversazione*, sredina 16. stoljeća, Split.

Summary

Gordana Sobota Matejčić

The altar painting *Sacred Conversation* from Baška

The Parish Church of the Holy Trinity in Baška, island of Krk, holds an altarpiece of Renaissance characteristics with a rendering of the *Sacred Conversation* on the altar of St John the Baptist. It derives from the principal altar of the old Baška Parish Church of St John the Baptist. On the basis of a comparative analysis with the picture of Virgin and Child and angels from the Church of St Francis in Komrčar the author ascribes the work to Juan Boschetus, and dates it to about 1520. Previously unknown characteristics of the painter's manner of work can be distinguished on the painting, the emulation of Venetian painting adopted via the

Vivarini polyptych in Kapor, and the Carpaccio polyptych in Zadar. Also to Boschetus is attributed the central panel of the predela of a polyptych of Vittore Crivelli painted for the Church of St Francis in Monte Santo, Marche, Italy. The paper concludes that before Boschetus arrived in this area, he had obtained his fundamental painting training in the very workshop of Vittore Crivelli.

Key words: painting, Renaissance, 16th century, Juan Boschetus, Baška, island of Krk